

characteristics of several types of sources, such as material, written, and visual. For example, some monuments of material culture have preserved inscriptions and images. In particular, a book can be considered both a written source and a material or visual one. Images are integral elements of many monumental structures (temples), coins, medals, seals, jewelry, tableware, precious weapons, clothing, and more [1].

The specifics of teaching history in primary school imply the use of not only material sources, but also their images and historical reconstructions made on the basis of their study by historians. That is, they can be analyzed both on photos or reconstructions, as well as by visiting a museum or a museum site and see the real exhibit [2].

We believe that working with historical sources in history lessons should be systematic, gradually complicating both the sources themselves and the research tasks for them - from short to more complex sources, from simple questions to complicated ones. The research task for a historical source should contain: 1) the expected way of student activity (analyze, determine, compare, prove, etc.); 2) the formulation of the task condition; 3) sources of information (material source or their image, museum funds) [3].

Considerable attention in the curriculum and textbooks of history is paid to the issues of development of architecture and art. This is due to the fact that monuments of architecture and art works are "witnesses" of many historical events. The analysis of these monuments allows to visualize history for students, to form in them an imaginative idea of a certain historical epoch or a specific country. Monuments of art and architecture reflect not only certain artistic styles and aesthetic tastes that existed in society at that time, but also a certain level of development of production technologies, specific social phenomena, historical trends [2].

Therefore, the use and processing of various historical sources in the educational process allows students to master the methods of historical knowledge, contributes to the formation of students' skills of critical analysis of information, historical thinking in general. When organizing work with a source, it is advisable to focus on active and interactive learning methods - this makes learning effective, productive and interesting for students.

References

1. Калакура Я. С., Головка С. В., Войцехівська І. Н., Павленко С. Ф., Корольов Б. І., Палієнко М. Г. Київ, Україна: Либідь, 2002. С. 488.

2. Мороз П. В., Мороз І. В. Дослідницька діяльність учнів у процесі навчання всесвітньої історії в основній школі: методичний посібник. Київ, Україна: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. С. 186

3. Мороз П. В. Робота з історичними джерелами як засіб формування дослідницької компетентності академічно здібних учнів. *Теорія і практика моделювання інноваційного розвитку профільного закладу загальної середньої освіти технічної спрямованості для академічно здібних учнів*: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, Україна: Педагогічна думка, 2020. С. 54-56.

UDC 372.893

Moroz P. V.

Senior Researcher, Candidate of Pedagogical Sciences,
Senior Researcher at the Department of Social Science Education,
Institute of Pedagogy of the NAPS of Ukraine, Kyiv, Ukraine

ADVERTISING AS A MIRROR OF THE EPOCH: A METHOD OF ANALYSIS OF ADVERTISING MATERIALS IN HISTORY LESSONS

Advertising is an integral part of the information society. People encounter it in various situations and environments: while watching TV shows, websites, reading periodicals, visiting shops, traveling by transport, walking along the streets of cities and villages. It is hard to imagine modern life without advertising. It has a huge impact on almost all major spheres of human activity.

Advertising as a social and cultural phenomenon has gone a long way of evolution from simple announcements to complex types of advertising products. Advertising existed before the invention of printing. Archaeologists find evidence of advertising in the form of tablets with images of goods or services. In addition to visual (pictorial) advertising, there was also sound advertising. In fact, the word "advertising" comes from the Latin "reclamer", meaning "to shout out". In ancient times, heralds walked through the streets of cities announcing goods, services or events. With the advent of printing, advertising acquired a new format - leaflets and posters [1; 2].

It is also important to note that advertising is a unique and valuable historical source. Depending on the purpose, it is divided into types: 1) commercial or economic; 2) political and 3) social. Commercial (economic) advertising reflects the development of society in the spheres of trade, industry, agriculture, transport, services, tourism, fashion. Social advertising is aimed at attracting public attention to social problems, moral values and principles, forming public opinion, positive attitude to state structures, armed forces and so on. Political advertising aims to influence certain groups of population and electoral groups, to encourage them to participate in political processes, especially political choice.

Advertising is also a valuable historical source of everyday life of people in a certain historical epoch. For example, the assortment of advertised goods allows to reproduce the material world (clothing, furniture, dishes etc.), luxury items, food, types of services, fashion etc., and with the help of statistical data, memoir literature - to imagine the level of living of the population. Advertising can also be a source for studying the cultural life in the region - for example, advertising posters about theatrical performances, performances of athletes, circus artists and so on [3].

For the analysis of advertising as a historical source, we suggest that students follow this algorithm [4]:

1. Carefully examine the advertising poster / read the advertising announcement.
2. Determine which historical period the advertising image or text announcement belongs to. Justify your answer.
3. Determine the type of advertising (commercial, political, social) and its purpose (to inform, persuade, influence, etc.).
4. Determine the means of advertising (text, image, sound, video, etc.) and their features (style, language, color, symbols, metaphors, etc.).
5. Determine the target audience of advertising (by age, gender, social status, interests, etc.). Support your answer with arguments.
6. Determine what representations and stereotypes are used in advertising.
7. Make conclusions about advertising as a historical source (its reliability, significance, usefulness, etc.). What information about the development and state of society can be obtained from advertising (economic development, social / social system, everyday life, morality, features of political life, etc.)? What elements of advertising help you make such conclusions? Check your conclusions by comparing them with information from other sources?
8. What did you learn from analyzing advertising? What attracts or repels you in it? It is also important to draw students' attention to the fact that advertising is also a source for studying social psychology, psychological features of different strata of population, and sometimes the general psychological atmosphere of the epoch under study [3].

Thus, advertising is a valuable historical source, as it contains information about the lifestyle, tastes and demands of consumers and indirectly - about the economic and social state of the country. The use of information about the features of advertising in the educational process requires the application of a special methodological approach. In particular, the use of information about advertising will be more effective in combination with other types of information, such as statistical materials, memoirs and artistic literature, etc. Literature:

References

1. Бондарець Б. Б. Еволюційний розвиток реклами: соціально-історичний аспект. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]*. 2014. Т. 234, Вип. 222. С. 55–59.

2. Обласова О. І. Посібник до вивчення дисципліни «Історія реклами». Дніпро, Україна: ДНУ імені Олеся Гончара, 2015. 44 с.

3. Мороз П. В., Мороз І. В. Використання реклами як історичного джерела в шкільних підручниках історії: методика роботи в умовах дослідницького навчання. *Проблеми сучасного підручника*. Вип. 18, 2017. С. 105-117.

4. Мороз П. В., Мороз І. В., Власов В. С. Історія України в джерелах: практикум. Київ, Україна: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2021. 564 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/729083/>

Поздєєва А. П.

студентка факультету спеціальної та інклюзивної освіти
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ

Згідно Концепції про екологічну освіту в Україні, основними стратегічними напрямками розвитку екологічної освіти є: розробка наукових основ неперервної екологічної освіти на основі Національної доктрини розвитку освіти у XXI столітті, здобутків української та зарубіжної педагогічної практики; поступове поетапне реформування екологічної освіти з урахуванням світового досвіду; формування поколінь з новою екологічною культурою, новим екологічним світоглядом на принципах гуманізму, екологізації мислення; розвитку міжнародних зв'язків та співробітництва у галузі екологічної освіти та науки. Звідси, головними тактичними завданнями мають бути: розробка та постійне вдосконалення Державних стандартів, розробка й видання якісної навчальної літератури з екології, розробка екологічних радіо- і телепрограм, залучення громадських екологічних організацій до поширення екологічних знань тощо [4].

Програмою НУШ передбачається створення умов для всебічного розвитку особистості та сприяння зацікавленості учнів до освітнього процесу. Проектна діяльність – ефективна форма у реалізації намічених завдань. Що передбачає ця форма роботи? Комплекс практично усіх методів, форм та засобів екологічного виховання: робота з учнями, постановка театральних вистав, проведення майстер-класів, залучення батьків, проведення конкурсів, введення щоденників спостережень, організування екскурсій, туристичних походів, прибирання території школи, озеленення міст та сіл, захист екологічних проєктів, проведення виховних заходів. Використовуються наступні методи та прийоми: бесіди, розповіді вчителя, читання дитячої художньої літератури, розгляд дидактичних матеріалів, образотворча діяльність, постановка вистав, участь у екологічних акціях, перегляд кінофільмів, книг, колекціонування предметів природи, спостереження як самостійна пізнавальна діяльність, ігри, праця в куточку природи та на ділянці тощо [3].

Державою передбачається реалізація не лише власних досягнень у галузі екологічної освіти, а й зарубіжної. Новітні форми, методи та засоби екологічного виховання є дуже важливими та суттєвими для молодших школярів з порушеннями слуху. До прикладу, в Україні набирає оберту таке поняття як інклюзивний туризм для дітей та молоді з особливими освітніми потребами, який дозволяє включити в туристичну діяльність будь-яку людину, незалежно від її фізичних можливостей, з урахуванням особливостей її психофізіологічного стану та розглядається як засіб активної соціалізації та реабілітації.

Походи вихідного дня, виїзди на природу, екскурсії до визначних місць, багатоденні походи, туристські змагання-конкурси, фестивалі, подорожі, екскурсії,